

۳- بازار جهانی فولاد طی سالهای ۱۹۸۶-۱۹۸۲

الف- تولید :

.....

سال ۱۹۸۲، یکی از بحرانی ترین سالها برای صنعت فولاد بشمار می رود. تولید جهانی فولاد در این سال، حدود ۶۴۵ میلیون تن بود که کمترین میزان تولید از سال ۱۹۷۵ به بعد محسوب می گردد. (۱) در سال ۱۹۸۲، تقاضا برای فولاد به میزانی کاهش پیدا کرد که در چند دهه قبل سابقه نداشت. در سال ۱۹۸۲، سهم کشورهای پیشرفته سرمایه داری از تولید جهانی فولاد برابر با ۵۲/۳ درصد، کشورهای در حال توسعه معادل با ۹/۴ درصد و کشورهای سوسیالیستی نیز برابر با ۳۸/۳ درصد بود. (۲)

بهبود وضعیت صنعت فولاد در سال ۱۹۸۳ و در مقایسه با سال بحرانی ۱۹۸۲، در قالب یک افزایش ۲/۸ درصدی در میزان تولید جهانی - از ۶۴۵ میلیون تن به ۶۶۳ میلیون تن - قابل بیان است. در سال ۱۹۸۳، سهم کشورهای پیشرفته سرمایه داری از تولید جهانی فولاد برابر با ۵۱/۶ درصد، کشورهای در حال توسعه معادل با ۹/۶ درصد و کشورهای سوسیالیستی نیز برابر با ۳۸/۸ درصد بوده است. (۳)

(1): World Steel in Figures 1987, 1987, P.1.

(2): World Steel in Figures 1983, 1982, P.9.

(3): World Steel in Figures 1984, 1984, P.9.

در سال ۱۹۸۴، میزان تولید جهانی فولاد خام با ۷ درصد افزایش به ۷۱۰ میلیون تن بالغ گردید. که در این میان، سهم کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری از تولید جهانی فولاد، برابر با ۵۲/۹ درصد، کشورهای در حال توسعه، معادل با ۹/۹ درصد و کشورهای سوسیالیستی نیز برابر با ۳۷/۲ درصد گردید. (۱) در مورد سال ۱۹۸۴، بسیاری از دست‌اندرکاران فولاد با این نظر "دان فورد" (Don Ford)، رئیس "اتحادیه تولیدکنندگان مستقل فولاد بریتانیا" (۲)، موافق بودند که: "بدترین دوران بسرآمده است". (۳)

در سال ۱۹۸۵، میزان تولید جهانی فولاد خام تنها ۱/۳ درصد افزایش یافت و به ۷۱۹ میلیون تن بالغ گردید. سهم کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری از تولید جهانی فولاد، برابر با ۵۲ درصد، کشورهای در حال توسعه معادل با ۱۰/۵ درصد و سهم کشورهای سوسیالیستی نیز برابر با ۳۷/۵ درصد بود. (۴)

گرچه سال ۱۹۸۶، برای صنعت فولاد از راه‌های جهات مطلوب بود، لکن تولید جهانی فولاد خام در مقایسه با سال ۱۹۸۵ حدود ۰/۷ درصد کاهش یافت و به ۷۱۴ میلیون تن بالغ گردید. در سال ۱۹۸۶ سهم کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری از تولید جهانی فولاد برابر با ۴۹/۳ درصد، کشورهای در حال توسعه معادل با ۱۱/۱ درصد و کشورهای سوسیالیستی نیز برابر با ۳۹/۶ درصد بود. (۵)

-
- (1): World Steel in Figures 1985, 1985, P.9.
 (2): "British Independent Steel Producers Assn."
 (3): Metal Bulletin Monthly, April 1985, P.81.
 (4): World Steel in Figures 1986, 1986, P.9.
 (5): World Steel in Figures 1987, 1987, P.9.

جدول شماره ۱- تولید فولاد خام کشورهای عمده تولیدکننده طی سالهای ۱۹۸۶-۱۹۸۲
واحد: میلیون تن

کشور	سال	۱۹۸۲	۱۹۸۳	۱۹۸۴	۱۹۸۵	۱۹۸۶
اتحاد شوروی	۱۴۷/۲	۱۵۲/۵	۱۵۴/۲	۱۵۴/۷	۱۶۰/۵	
ژاپن	۹۹/۵	۹۷/۲	۱۰۵/۶	۱۰۵/۳	۹۸/۳	
ایالات متحده آمریکا	۶۷/۶	۷۶/۸	۸۳/۹	۸۰/۱	۷۳/۸	
جمهوری خلق چین	۳۷/۱	۴۰	۲۳/۲	۴۶/۷	۵۱/۹	
آلمان غربی	۳۵/۹	۳۵/۷	۳۹/۳	۴۰/۵	۳۷/۱	
ایتالیا	۲۴	۲۱/۸	۲۴/۱	۲۳/۹	۲۲/۹	
برزیل	۱۳	۱۴/۷	۱۸/۲	۲۰/۵	۲۱/۲	
فرانسه	۱۸/۴	۱۷/۶	۱۹	۱۸/۸	۱۷/۹	
لهستان	۱۴/۸	۱۴/۲	۱۶/۵	۱۶/۱	۱۷/۲	
چکسلواکی	۱۵	۱۵	۱۴/۸	۱۵	۱۵/۱	
انگلستان	۱۳/۷	۱۵	۱۵/۱	۱۵/۷	۱۴/۷	
کره جنوبی	۱۱/۸	۱۱/۹	۱۳	۱۳/۵	۱۴/۶	
رومانی	۱۳/۱	۱۲/۵۶	۱۳/۴	۱۳/۸	۱۴/۳	
کانادا	۱۱/۹	۱۲/۸	۱۴/۷	۱۴/۶	۱۴/۱	
هند	۱۱	۱۰/۲	۱۰/۵	۱۱/۹	۱۲/۲	
اسپانیا	۱۳/۲	۱۳	۱۳/۵	۱۴/۲	۱۲	
بلژیک	۱۰	۱۰/۲	۱۱/۳	۱۰/۷	۹/۷	
کره شمالی	۵/۸	۶/۱	۶/۵	۸/۴	۹	

دنباله جدول در صفحه بعد

دنباله جدول شماره ۱- تولید فولاد خام کشورهای عمده تولیدکننده طی سالهای
واحد: میلیون تن ۱۹۸۶ - ۱۹۸۲

کشور	سال	۱۹۸۲	۱۹۸۳	۱۹۸۴	۱۹۸۵	۱۹۸۶
آفریقای جنوبی	۸/۲	۷/۷	۷/۷	۷/۷	۸/۵	۸/۹
آلمان شرقی	۷/۲	۷/۲	۷/۲	۷/۶	۷/۹	۷/۹
مکزیک	۷/۱	۶/۹	۶/۹	۷/۵	۷/۳	۷/۲
استرالیا	۶/۴	۵/۶	۵/۶	۶/۳	۶/۶	۶/۷
ترکیه	۳/۲	۳/۸	۳/۸	۴/۳	۴/۹	۵/۹
تایوان	۴/۲	۵	۵	۵	۵/۱	۵/۵
هلند	۴/۴	۴/۵	۴/۵	۵/۷	۵/۵	۵/۳
سوئد	۳/۹	۴/۲	۴/۲	۴/۷	۴/۸	۴/۷
یوگسلاوی	۳/۸	۴/۱	۴/۱	۴/۳	۴/۵	۴/۵
اتریش	۴/۳	۴/۴	۴/۴	۴/۹	۴/۷	۴/۳
مجارستان	۳/۷	۳/۶	۳/۶	۳/۸	۳/۶	۳/۷
لوکزامبورگ	۳/۵	۳/۳	۳/۳	۴	۳/۹	۳/۷
ونزوئلا	۲/۳	۲/۳	۲/۳	۲/۸	۳/۱	۳/۴
آرژانتین	۲/۹	۲/۹	۲/۹	۲/۶	۲/۹	۳/۲
بلغارستان	۲/۶	۲/۸	۲/۸	۲/۹	۲/۹	۲/۸
فنلاند	۲/۴	۲/۴	۲/۴	۲/۶	۲/۵	۲/۶
سایر کشورها	۱۲/۲	۱۳/۶	۱۳/۶	۱۵	۱۶/۸	۱۷/۹
کل جهان	۶۴۵/۲	۶۶۳/۲	۶۶۳/۲	۷۱۰/۱	۷۱۹/۸	۷۱۴/۴

مأخذ: World Steel in Figures 1987. و شماره‌های مربوط به سالهای ۱۹۸۴ ،
۱۹۸۵ و ۱۹۸۶

در جدول شماره ۱، میزان تولید فولاد خام کشورهای عمده تولیدکننده فولاد، طی سالهای ۱۹۸۶-۱۹۸۲ درج گردیده است. قابل توجه است، که طی پنجسال مذکور، همواره ترتیب تقدم و تأخرش کشور نخستین، ثابت بوده و به کشورهای شوروی، ژاپن، ایالات متحده آمریکا، چین، آلمان غربی و ایتالیا تعلق داشته است.

ب- واردات :
 ○○○○○○○○○○○○

در طی دوره ۱۹۸۵-۱۹۸۲، روند واردات فرآورده های فولاد کشورهای پیشرفته سرمایه داری صعودی بوده است. مجموع واردات فولاد این گروه از کشورهای در سال ۱۹۸۲ به ۶۶/۸ میلیون تن، در سال ۱۹۸۳ با ۱/۹ درصد افزایش به ۶۸/۱ میلیون تن، در سال ۱۹۸۴ با ۲۱/۷ درصد افزایش به ۸۲/۹ میلیون تن و در سال ۱۹۸۵ نیز با تنها ۱/۰ درصد افزایش به ۸۳ میلیون تن بالغ گردیده است. سهم واردات فولاد این گروه از کشورهای از واردات جهانی فولاد نیز بترتیب معادل با ۴۹/۳، ۴۶/۸، ۵۲/۵ و ۴۹/۹ درصد بوده است. (۱) مهمترین زیرگروه های کشورهای پیشرفته سرمایه داری، از لحاظ حجم واردات فرآورده های فولاد، به ترتیب " جامعه اقتصادی اروپا"، کشورهای آمریکای شمالی، سایر کشورهای اروپای غربی، ژاپن، و کشورهای واقع در اقیانوسیه میباشند.

روند واردات فرآورده های فولاد کشورهای سوسیالیستی نیز در طی دوره ۱۹۸۵-۱۹۸۲ صعودی بوده است. مجموع واردات فولاد

(1): World Steel in Figures 1987.

این گروه از کشورهای در سال ۱۹۸۲ به ۲۲/۱ میلیون تن ، در سال ۱۹۸۳ با ۳۴/۴ درصد افزایش ، به ۲۹/۷ میلیون تن ، در سال ۱۹۸۴ با ۱۰/۴ درصد افزایش ، به ۳۲/۸ میلیون تن و در سال ۱۹۸۵ نیز با ۲۰/۱ درصد افزایش به ۳۹/۴ میلیون تن بالغ گردید. سهم واردات فولاد این گروه از کشورهای ، از واردات جهانی فولاد نیز بترتیب معادل با ۱۶/۳ ، ۲۰/۴ ، ۲۰/۸ و ۲۳/۷ درصد بوده است. (۱) مهمترین زیرگروههای کشورهای سوسیالیستی ، از لحاظ حجم واردات فرآورده های فولاد ، " شوروی و اروپای شرقی " و " چین و کره شمالی " میباشند که هر یک از دوزیرگروه نامبرده ، در سال ۱۹۸۵ معادل با ۱۹/۷ میلیون تن فرآورده های فولاد وارد نموده اند.

در طی دوره ۱۹۸۵ - ۱۹۸۲ ، روند واردات فرآورده های فولاد کشورهای در حال توسعه ، در سالهای ۱۹۸۲ و ۱۹۸۳ صعودی ، در سال ۱۹۸۴ نزولی و سپس در سال ۱۹۸۵ نیز صعودی بوده است. مجموع واردات فولاد این گروه از کشورهای در سال ۱۹۸۲ به ۴۳/۱ میلیون تن ، در سال ۱۹۸۳ با ۱/۸ درصد افزایش به ۴۳/۹ میلیون تن ، در سال ۱۹۸۴ با ۲/۹ درصد کاهش به ۴۲/۲ میلیون تن و در سال ۱۹۸۵ نیز با ۴/۵ درصد افزایش به ۴۴/۱ میلیون تن بالغ گردید. سهم واردات فولاد این گروه از کشورهای از واردات جهانی فولاد نیز بترتیب معادل با ۳۱/۸ ، ۳۰/۲ ، ۲۶/۷ و ۲۶/۵ درصد بوده است. مهمترین زیرگروههای کشورهای در حال توسعه ، از لحاظ حجم واردات فرآورده های فولاد به ترتیب کشورهای در حال توسعه آسیای شرقی ، کشورهای خاورمیانه ، کشورهای آفریقایی ، و کشورهای آمریکای لاتین

(1): Ibid.

جدول شماره ۲- واردات فولاد گروههای سه گانه کشورها طی سالهای ۱۹۸۵-۱۹۸۲
واحد: میلیون تن

سال	۱۹۸۲	۱۹۸۳	۱۹۸۴	۱۹۸۵
کشورهای پیشرفته سرمایه داری: "جامعه اقتصادی اروپا" آمریکای شمالی سایر کشورهای اروپای غربی ژاپن اقیانوسیه	۳۶/۷	۳۷	۳۹/۵	۴۳
	۱۶/۴	۱۶/۵	۲۵/۶	۲۴/۴
	۱۰/۷	۱۰/۹	۱۲/۴	۱۱/۴
	۲	۲/۷	۴/۱	۲/۹
	۱	۱	۱/۳	۱/۳
کل	۶۶/۸	۶۸/۱	۸۲/۹	۸۳
کشورهای سوسیالیستی: شوروی و اروپای شرقی چین و کره شمالی	۱۸/۱	۲۰	۲۰/۴	۱۹/۷
	۴	۹/۷	۱۲/۴	۱۹/۷
کل	۲۲/۱	۲۹/۷	۳۲/۸	۳۹/۴
کشورهای در حال توسعه: کشورهای در حال توسعه آسیای کشورهای خاورمیانه کشورهای آفریقای کشورهای آمریکای لاتین	۱۸/۵	۱۹	۲۰/۵	۲۰/۱
	۱۲/۷	۱۵/۳	۱۱/۹	۱۲/۶
	۶/۵	۶/۴	۵/۸	۷/۹
	۵/۴	۳/۲	۴	۳/۵
کل	۴۳/۱	۴۳/۹	۴۲/۲	۴۴/۱
واردات جهانی	۱۳۲	۱۴۱/۷	۱۵۷/۹	۱۶۶/۵

مأخذ: World Steel in Figures 1987، و شماره‌های مربوط به سالهای ۱۹۸۴،

۱۹۸۶ و ۱۹۸۵

میباشند.

در جدول شماره ۲، واردات فولاد کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری، کشورهای سوسیالیستی و کشورهای در حال توسعه طی سالهای ۱۹۸۵ - ۱۹۸۲ نشان داده شده است.

ج - صادرات :
○○○○○○○○○○○○○○○○

از آنجا که مجموع صادرات جهانی فولادها کل میزان واردات آن برابر است بنابراین ارقام مربوط به صادرات با ارقام مربوط به واردات یکسان می‌باشد. بر اساس آخرین آمار منتشره از سوی "موسسه بین‌المللی آهن و فولاد" (IISI)، میزان صادرات جهانی فولاد در سال ۱۹۸۲ به ۱۳۵/۵ (۱) میلیون تن بالغ گردید، که در طی دوره ۱۶ ساله ۱۹۸۵ - ۱۹۷۰، سومین و آخرین کاهش در حد صادرات جهانی فولاد محسوب می‌شود. در طی سالهای ۱۹۸۵ - ۱۹۷۰، نخستین کاهش مربوط به سال ۱۹۷۵ می‌گردد، که بدون شک این امر معلول بحران اقتصادی ۱۹۷۵ - ۱۹۷۴ بوده است. کاهش بعدی در سال ۱۹۸۰ روی داد که آن نیز معلول شروع بحران اقتصادی در سال ۱۹۷۹ بود. سومین کاهش نیز که مربوط به سال ۱۹۸۲ (به میزان

(۱): باید توجه داشت که آمار صادرات جهانی فولاد که در این بخش ارائه گردیده است، با آمار واردات جهانی فولاد که در بخش قبلی ارائه گردید، تا اندازه‌ای تفاوت دارد. که دلیل آن نیز "به‌روزی بودن" آمار صادرات است. از آنجائیکه لازم بود تا آمار واردات جهانی (مندرج در جدول شماره ۲) با جمع آمار واردات گروه‌های سه‌گانه کشورها برابر باشد، لذا تغییری در آنها داده نشد.

۵/۲ درصد) باشد، در سالی رخ داد، که صنعت جهانی فولاد با بحرانی‌ترین وضعیت خود روبرو بود. حال اگر صرفه‌جویی‌هایی که در اثر بکارگیری روش ریخته‌گری مداوم فولاد، حاصل می‌شود، مدنظر قرار گرفته و از سوی دیگر، واحد فولاد آورده‌های فولاد نیز با استفاده از ضریب تبدیل ۱/۳ (ضریب تخمینی) به واحد فولاد خام تبدیل شود در نتیجه، کل صادرات جهانی فولاد در سال ۱۹۸۲ معادل $۲۵/۷$ درصد کل تولید جهانی فولاد در این سال می‌گردد و این در حالی است که در سال ۱۹۸۱، نسبت مذکور برابر با $۲۴/۹$ درصد بود. در سال ۱۹۸۳ میزان صادرات جهانی فولاد با حدود $۷/۴$ درصد افزایش به $۱۴۵/۵$ میلیون تن رسید که شامل $۲۶/۷$ درصد کل تولید جهانی فولاد می‌شد. در سال ۱۹۸۴، افزایش صادرات جهانی فولاد معادل $۸/۵$ درصد و رقم صادرات نیز برابر با $۱۵۷/۹$ میلیون تن بود که حدود $۲۶/۹$ درصد کل تولید جهانی فولاد را شامل می‌گردید. صادرات جهانی فولاد در سال ۱۹۸۵ حدوداً $۵/۴$ درصد فزونی یافت و رقم آن به $۱۶۶/۴$ میلیون تن رسید که مقدار مذکور معادل با $۲۷/۹$ درصد کل تولید جهانی فولاد در سال یاد شده است. با نگاهی به ارقام ارائه شده در فوق، چنین می‌توان نتیجه گرفت که در طی سال‌های ۱۹۸۵ - ۱۹۸۲، همواره سهم بیشتری از تولیدات جهانی فولاد روانه بازارهای خارجی گردیده است. از سوی دیگر، روند مذکور، تداوم روندی است که کم و بیش از سال ۱۹۵۰ به بعد بر صنعت جهانی فولاد حاکم گردیده است. چرا که سهم صادرات جهانی فولاد در سال ۱۹۵۰ نزدیک به ۱۰ درصد (۱)، در سال ۱۹۶۰ برابر با ۱۵ درصد (۲)، در سال

(1): Metal Bulletin, June 26, 1987, P.3.

(2): Ibid., P.3.

۱۹۷۰ معادل با ۱۹/۶ درصد (۱)، در سال ۱۹۸۰ نزدیک به ۲۴/۴ درصد (۲) و سرانجام در سال ۱۹۸۵ نیز برابر با ۲۷/۹ درصد ذکر شده است.

در طی دوره ۱۹۸۵ - ۱۹۸۲، روند صادرات فرآورده‌های فولاد کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری صعودی بوده است. مجموع صادرات فولاد این گروه از کشورها در سال ۱۹۸۲ به ۱۰۰/۱ میلیون تن، در سال ۱۹۸۳ با ۴/۸ درصد افزایش به ۱۰۴/۹ میلیون تن، در سال ۱۹۸۴ با ۱۰ درصد افزایش به ۱۱۵/۴ میلیون تن و در سال ۱۹۸۵ نیز با ۶/۷ درصد افزایش به ۱۲۳/۲ میلیون تن بالغ گردیده است. سهم صادرات فولاد این گروه از کشورها، از صادرات جهانی فولاد نیز ترتیب معادل با ۷۳/۹، ۷۲/۱، ۷۳/۱ و ۷۴ درصد بوده است. همچنانکه ملاحظه می‌گردد، این گروه از کشورها، کلاً "بیش از ۷۰ درصد از میزان صادرات جهانی فولاد را در دست داشته‌اند و از این لحاظ در چرخش و گردش جهانی این کالا نقش عمده‌ای، ایفاء نموده‌اند. مهمترین زیرگروه‌های کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری، از لحاظ حجم صادرات فرآورده‌های فولاد، به ترتیب "جامعه اقتصادی اروپا"، ژاپن، "سایر کشورهای اروپای غربی"، آمریکای شمالی، و کشورهای واقع در اقیانوسیه می‌باشند.

از آنجا که در طی چهار سال مورد بررسی، میزان صادرات فرآورده‌های فولاد کشورهای چین و کره شمالی نزدیک و یا برابر با صفر بوده است، لذا صادرات فولاد کشورهای سوسیالیستی تنها شامل صادرات کشورهای شوروی و اروپای شرقی می‌شود. در طی دوره ۱۹۸۵ - ۱۹۸۲، میزان صادرات فولاد کشورهای شوروی و اروپای شرقی

(1): World Steel in Figures 1987, 1987, P.13.

(2): Ibid., P.13.

در سال ۱۹۸۳ تغییر چندانی ننمود و در حد ۱۷ میلیون تن باقی ماند. در سال ۱۹۸۴ میزان صادرات این کشورها با ۳۱/۶ درصد افزایش به ۲۲/۵ میلیون تن رسید، لکن در سال ۱۹۸۵ مقدار صادرات با کاهشی برابر با ۷/۵ درصد روبرو گردید و به ۲۰/۸ میلیون تن محدود گشت. سهم صادرات فولاد این گروه از کشورهای صادرات جهانی فولاد نیز بترتیب معادل با ۱۲/۵، ۱۱/۷، ۱۴/۲ و ۱۲/۵ درصد بوده است.

در طی دوره مورد بررسی، روند صادرات فرآورده های فولاد کشورهای در حال توسعه، صعودی بوده است. مجموع صادرات فولاد این گروه از کشورها، در سال ۱۹۸۲ به ۱۴/۹ میلیون تن، در سال ۱۹۸۳ با ۳۲/۲ درصد افزایش به ۱۹/۷ میلیون تن، در سال ۱۹۸۴ با ۱/۵ درصد افزایش به ۲۰ میلیون تن و در سال ۱۹۸۵ نیز با ۱۲ درصد افزایش به ۲۲/۴ میلیون تن بالغ گردید. سهم صادرات فولاد کشورهای در حال توسعه از صادرات جهانی فولاد نیز بترتیب معادل با ۱۱، ۱۳/۵، ۱۲/۶ و ۱۳/۴ درصد بوده است. (۱)

در جدول شماره ۳، صادرات فولاد کشورهای پیشرفته سرمایه داری، کشورهای سوسیالیستی و کشورهای در حال توسعه طی سالهای ۱۹۸۵ - ۱۹۸۲ درج گردیده است.

د - مصرف :
 ○○○○○○○○○○○○○○○

مصرف جهانی فولاد در سال ۱۹۸۲ به ۶۶۱/۳ میلیون تن،
 (۱): بر طبق آخرین آمار مربوط به صادرات جهانی فولاد در طی دوره
 زمانی ۱۹۸۵-۱۹۸۲ منتشره در
World Steel in Figures 1987

جدول شماره ۳- صادرات فولاد گروههای سه گانه کشورهای سالهای ۱۹۸۵-۱۹۸۲
واحد: میلیون تن

سال	۱۹۸۲	۱۹۸۳	۱۹۸۴	۱۹۸۵
کشورهای پیشرفته سرمایه داری: "جامعه اقتصادی اروپا" ژاپن سایر کشورهای اروپای غربی آمریکای شمالی اقیانوسیه	۵۲/۴	۵۳/۵	۶۰/۵	۷۲/۳
کل	۱۰۰/۱	۱۰۴/۹	۱۱۵/۴	۱۲۳/۲
کشورهای سوسیالیستی: شوروی و اروپای شرقی چین و کره شمالی	۱۷	۱۷/۱	۲۲/۵	۲۰/۸
کل	۱۷	۱۷/۱	۲۲/۵	۲۰/۸
کشورهای در حال توسعه: کشورهای آمریکای لاتین کشورهای در حال توسعه آسیائی کشورهای آفریقائی کشورهای خاورمیانه	۳/۹	۸/۱	۸/۹	۱۰/۱
کل	۱۴/۹	۱۹/۷	۲۰	۲۲/۴
صادرات جهانی (بر اساس جمع ارقام فوق)	۱۳۲	۱۴۱/۷	۱۵۷/۹	۱۶۶/۴
صادرات جهانی (بر اساس آخرین آمار و اطلاعات مربوطه)	۱۳۵/۵	۱۴۵/۵	۱۵۷/۹	۱۶۶/۴

مأخذ: World Steel in Figures 1987، و شماره‌های مربوط به سالهای ۱۹۸۴.

در سال ۱۹۸۳ با یک درصد افزایش به ۶۶۸ میلیون تن ، در سال ۱۹۸۴ با ۷ درصد افزایش به ۷۱۵/۳ میلیون تن ، در سال ۱۹۸۵ با ۱/۹ درصد افزایش به ۷۲۹/۱ میلیون تن و بالاخره در سال ۱۹۸۶ نیز با ۰/۰۸ درصد افزایش به ۷۲۹/۷ میلیون تن بالغ گردید . بطور کلی ، در دوره ۱۹۸۶ - ۱۹۸۲ ، روند مصرف جهانی فولاد ، پیوسته صعودی بوده است . مع هذا همچنانکه " آرماندو فانتینی نلی " (Armando Fantinelli) - یکی از دست‌اندرکاران صنعت فولاد ایتالیا - نیز تصریح نموده است : مشکل عمده صنعت جهانی فولاد همانا مربوط به سطح تقاضا برای فرآورده‌های فولاد میباشد که در حد رضایتبخشی نیست . چراکه بخشهای عمده مصرف‌کننده فولاد ، نظیر فعالیتهای ساختمان سازی و مهندسی ، شدیداً تحت تأثیر میزان سرمایه‌گذاریها هستند و سطح سرمایه‌گذاریها نیز بدلیل بحران حاکم بر بخش مالی ، افت چشمگیری نشان میدهد . (۱) معذک چشم‌انداز آینده چندان تیره و تار نمیشود . چراکه هرچند در کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری ، میزان مصرف ظاهری فولاد به‌ازای هرواحد تولید ناخالص داخلی آنها به قیمت‌های ثابت (Steel Intensity) ، به حد بسیار بالائی رسیده است ، لکن در کشورهای در حال توسعه و نیز در میان تعدادی از کشورهای عضو " شورای همیاری اقتصادی " (Comecon) ، نسبت مذکور در حد بالائی نبوده و از قابلیت افزایش فراوانی برخوردار است .

مصرف فولاد کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری در سال ۱۹۸۲ به ۳۰۷/۲ میلیون تن ، در سال ۱۹۸۳ با ۰/۸ درصد کاهش به ۳۰۴/۸ میلیون تن ، در سال ۱۹۸۴ با ۱۱/۱ درصد افزایش به ۳۳۸/۷ میلیون

(1): Metal Bulletin, October 8, 1987, P.26.

تن ، در سال ۱۹۸۵ با $1/9$ درصد کاهش به $3/322$ میلیون تن و
 بالآخره در سال ۱۹۸۶ نیز با ۴ درصد کاهش به ۳۱۹ میلیون تن
 بالغ گردید. شایان ذکر است که سهم مصرف فولاد کشورهای مذکور
 از کل مصرف جهانی فولاد نیز به ترتیب برابر با $4/46$ ، $6/45$ ، $3/47$ ،
 $6/45$ و $7/43$ درصد بوده است. بنابه گفته " لوئیس شورش "
 (Louis Schorsch) - تحلیل گر و متخصص صنعت فولاد- :
 در کشورهای پیشرفته سرمایه داری ، مصرف فولاد همگام با رشد
 " تولید ناخالص ملی " (GNP) پیش نرفته است. در کشورهای
 پیشرفته ، معمولاً اگر رشد سالانه " GNP " به کمتر از ۲ تا ۳
 درصد بالغ گردد، در میزان مصرف ظاهری فولاد به ازای هر واحد
 تولید ناخالص داخلی (یا ملی) ، کاهش رخ خواهد داد. از سوی
 دیگر، وقوع تغییرات ساختاری نظیر افزایش تدریجی اهمیت صنایع
 خدماتی ، رشد نسبی بخشهایی که درازای هر دلار از تولیدات خود
 مبادرت به مصرف اندکی فولاد می نمایند و بالآخره بکارگیری سایر
 مواد جانشین فولاد، تماماً موجب کاهش " Steel Intensity "
 در کشورهای مذکور گردیده است. " شورش " متذکر می شود: کسسه
 حتی در بهترین حالت ممکن نیز در بلندمدت ، بازار فولاد در مقایسه
 با سطح فعالیت های اقتصادی ، حدوداً " ، سالانه ، ۲ درصد و یا بیشتر ،
 عقب خواهد ماند. (۱)

مصرف فولاد کشورهای سوسیالیستی در سال ۱۹۸۲ — ۹/۲۵۱
 میلیون تن ، در سال ۱۹۸۳ — ۴/۵ درصد افزایش — ۵/۲۶۵
 میلیون تن ، در سال ۱۹۸۴ با $3/3$ درصد افزایش به $3/274$ میلیون تن ،

(1): Metal Bulletin, October 22, 1987, P.27.

در سال ۱۹۸۵ با ۵/۸ درصد افزایش به ۲۹۰/۳ میلیون تن و بالاخره در سال ۱۹۸۶ نیز با ۲/۸ درصد افزایش به ۲۹۸/۵ میلیون تن بالغ گردید، بطورکلی در دوره موردبررسی، مصرف فولاد کشورهای مذکور از روندی صعودی برخوردار بوده است. همچنین سهم مصرف فولاد کشورهای سوسیالیستی، از کل مصرف جهانی فولاد نیز به ۳۸، ۳۹/۷، ۳۸/۳، ۳۹/۸ و ۴۰/۹ درصد بالغ گردیده است. مصرف سرانه فولاد در تعدادی از کشورهای سوسیالیستی (کشورهای سوسیالیستی در حال توسعه) و در مقایسه با میانگین جهانی، در سطحی پایین بوده و در مقایسه با مصرف سرانه کشورهای پیشرفته، بسیار نازل است. برای نمونه، مصرف سرانه فولاد در چین تنها برابر با ۵۰ کیلوگرم^(۱) می باشد حال آنکه میانگین جهانی، رقمی بین ۱۵۰ تا ۱۶۰ کیلوگرم و مصرف سرانه کشورهای پیشرفته نیز چیزی بین ۵۰۰ تا ۶۰۰ کیلوگرم است.^(۲) بنا بر این می توان به پتانسیل عظیم بعضی از کشورهای سوسیالیستی در رابطه با افزایش مصرف فولاد، پی برد.

مصرف فولاد کشورهای در حال توسعه در سال ۱۹۸۲ به ۱۰۲/۲ میلیون تن، در سال ۱۹۸۳ با ۴/۴ درصد کاهش به ۹۷/۷ میلیون تن، در سال ۱۹۸۴ با ۴/۷ درصد افزایش به ۱۰۲/۳ میلیون تن، در سال ۱۹۸۵ با ۴ درصد افزایش به ۱۰۶/۵ میلیون تن و در سال ۱۹۸۶ نیز با ۵/۳ درصد افزایش به ۱۱۲/۲ میلیون تن بالغ گردید. سهم مصرف فولاد این کشورها از کل مصرف جهانی فولاد نیز برابر با

(1): Metal Bulletin, October 8, 1987, P.23.

(2): Metal Bulletin Monthly, October 1986, P.81.

۱۵/۴، ۱۴/۶، ۱۴/۳، ۱۴/۶، ۱۵/۴ درصد ذکر گردیده است. تقریباً "در تمام کشورهای در حال توسعه، مصرف سرانه فولاد در حدی بسیار پایین است و در نتیجه، کشورهای مذکور از پتانسیل بسیار خوبی برای افزایش میزان مصرف فرآورده‌های فولاد برخوردار می‌باشند. حتی در برزیل نیز کسبه اقتصاد آن از تحرک و پویایی نسبتاً "خوبی برخوردار می‌باشد مصرف سرانه فولاد برابر با ۷ کیلوگرم^(۱) است که رقمی درخور توجه نیست.

در جدول شماره ۴، مصرف فولاد کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری، کشورهای سوسیالیستی و کشورهای در حال توسعه طوسی سالهای ۱۹۸۶ - ۱۹۸۲ نشان داده شده است.

ه - قیمت :
○○○○○○○○○○○○○○

برای رعایت هرچه بیشتر اختصار در این بخش، چند فرآورده فولاد که روند تغییرات قیمت آنها برای دیگر فرآورده‌های فولاد حال است شاخص گونه دارد (میله گرد مخصوص بتون آرمه، مفتول، صفحات سنگین) را انتخاب نموده و تغییرات قیمت آنها را در طی سپتامبر ۱۹۸۲ تا سپتامبر ۱۹۸۷ آن هم بر اساس قیمت‌های صادراتی مجتمع‌های فولادسازی عضو "جامعه ذغال سنگ و فولاد اروپا"^(۲) (ECSC)، مورد بررسی قرار می‌دهیم.^(۳)

(1): Ibid.

(2): "European Coal and Steel Community".

(3): با دید توجه داشت که مجتمع‌های مذکور همان مجتمع‌های فولادسازی واقع در کشورهای عضو "EEC" می‌باشند و قیمت‌های مورد مطالعه نیز قیمت‌های پایه و بر اساس "فوب" (FOB) بوده و مربوط به فرآورده‌های فولاد معمولی و با کیفیت تجاری می‌شوند. این قیمت‌ها برای صادرات فولاد به کشورهای ثالث (غیر عضو "EEC") در نظر گرفته شده است و ۲/۵ درصد کمیسیون صادرات کننده نیز در آنها منظور گردیده است، مگر در مواردی که به طور مشخص ذکر گردیده باشد. از لحاظ زمانی نیز قیمت‌های یاد شده مربوط به انجام معامله در ظهر هر روز می‌شود.

قیمت این فرآورده فولاد در تاریخ ۳۰ سپتامبر ۱۹۸۲ از قرار تنی ۱۹۰ - ۱۸۵ دلار بود. در ماه دسامبر ۱۹۸۲ مقداری کاهش یافت و به ۱۸۵ - ۱۸۰ دلار برای هر تن آن رسید. در اواخر ماه ژانویه ۱۹۸۳ مجدداً " به سطح ۱۹۰ - ۱۸۵ دلار ارتقاء یافت و قیمت مذکور در طی ماههای فوریه، آوریل و مه ۱۹۸۳ نیز کماکان در همین سطح باقی ماند (البته بدون احتساب ۲/۵ درصد کمیسیون مربوط به صادرات کننده). در ماههای ژوئن و اوت ۱۹۸۳ این قیمت دچار تنزل شد و به ۱۸۵ - ۱۸۰ دلار رسید و در اول ماه سپتامبر ۱۹۸۳ نیز به ۱۸۵ دلار برای هر تن بالغ گردید. قیمت میله‌گرد مخصوص بتون آرمه در ماه فوریه ۱۹۸۴ دچار فزونی شد و این افزایش در ماههای مارس و آوریل و مه آن سال نیز تداوم یافت؛ بطوری که در ۳۱ ماه مه ۱۹۸۴ به تنی ۲۰۵ - ۲۰۰ دلار بالغ گشت. قیمت مزبور تا تاریخ اول اکتبر ۱۹۸۴ دچار کاهش چندان قابل توجهی نشد. لکن از ماه اکتبر ۱۹۸۴ به بعد تنزل یافت بطوری که در ۳ دسامبر ۱۹۸۴ به تنی ۱۸۰ دلار رسید. کاهش مهم بعدی در تاریخ اول آوریل ۱۹۸۵ صورت گرفت و سطح قیمت این فرآورده فولاد برابر با ۱۷۰ دلار اعلام شد. سپس روند قیمت صعودی گردید بطوری که در ماه مه ۱۹۸۵ به تنی ۱۹۰ - ۱۸۰ دلار، در ماه اوت ۱۹۸۵ به تنی ۱۹۰ دلار، در ماه سپتامبر ۱۹۸۵ به ۱۹۵ دلار، در ماه اکتبر ۱۹۸۵ به ۲۱۰ - ۲۰۵ دلار، در ماه ژانویه ۱۹۸۶ به ۲۲۰ - ۲۱۵ دلار، در ماه فوریه ۱۹۸۶ به ۲۳۰ - ۲۲۵ دلار، در ماه مارس ۱۹۸۶ به ۲۳۵ - ۲۳۰ دلار، در ماه آوریل ۱۹۸۶ به ۲۴۰ - ۲۳۰ دلار، در ماه مه ۱۹۸۶ به ۲۴۵ - ۲۴۰ دلار و بالاخره

جدول شماره ۴- مصرف فولاد گروههای سه گانه کشورهای طی سالهای ۱۹۸۶ - ۱۹۸۲
واحد: میلیون تن بر حسب فولاد خام

سال	۱۹۸۲	۱۹۸۳	۱۹۸۴	۱۹۸۵	۱۹۸۶
کشورهای پیشرفته سرمایه داری:					
"جامعه اقتصادی اروپا"	۱۰۱/۷	۹۹/۵	۱۰۲/۳	۱۰۱/۶	۱۰۳/۵
ایالات متحده آمریکا	۹۲/۲	۹۵/۹	۱۱۴/۷	۱۰۹/۳	۹۷/۶
ژاپن	۷۰	۶۶/۳	۷۳/۹	۷۴	۷۱
کشورهای اروپایی غیرعضو "EEC"	۲۰/۸	۲۰/۹	۲۱/۹	۲۲/۲	۲۲/۵
کانادا	۱۰/۲	۱۱/۱	۱۳/۳	۱۳/۴	۱۲/۵
اقیانوسیه	۶/۵	۵/۸	۶/۹	۶/۷	۶/۷
آفریقای جنوبی	۵/۸	۵/۳	۵/۷	۵/۱	۵/۲
کسل	۳۰۷/۲	۳۰۴/۸	۳۳۸/۷	۳۳۲/۳	۳۱۹
کشورهای سوسیالیستی:					
شوروی و اروپای شرقی	۲۰۳/۸	۲۰۸/۵	۲۱۰/۴	۲۱۱/۳	۲۱۸
چین و کره شمالی	۴۸/۱	۵۷	۶۳/۹	۷۹	۸۰/۵
کل	۲۵۱/۹	۲۶۵/۵	۲۷۴/۳	۲۹۰/۳	۲۹۸/۵
کشورهای در حال توسعه:					
کشورهای در حال توسعه آسیای	۴۴	۴۵/۱	۴۷	۵۰/۷	۵۵
کشورهای آمریکای لاتین	۳۰/۸	۲۳/۹	۲۸/۳	۲۸/۲	۳۱/۱
کشورهای خاورمیانه	۱۸/۲	۱۹/۹	۱۸	۱۷/۴	۱۶
کشورهای آفریقای	۹/۲	۸/۸	۹	۱۰/۲	۱۰/۱
کل	۱۰۲/۲	۹۷/۷	۱۰۲/۳	۱۰۶/۵	۱۱۲/۲
مصرف جهانی	۶۶۱/۳	۶۶۸	۷۱۵/۳	۷۲۹/۱	۷۲۹/۷

مأخذ: World Steel in Figures 1987.

در ماه ژوئن ۱۹۸۶ نیز به تنی ۲۵۰ - ۲۴۵ دلار بالغ گردید. قیمت میله‌گرد مخصوص بتون آرمه در ۳۰ ژوئن ۱۹۸۶ به تنی ۲۴۰ - ۲۳۵ دلار کاهش یافت و تا ۲ مارس ۱۹۸۷ که به ۲۴۵ - ۲۴۰ دلار فزونی پیدا نمود، تغییر چندانی نشان نداد. سپس در اول ژانویه ۱۹۸۷ به ۲۵۰ - ۲۴۵ دلار رسید و در دوم سپتامبر ۱۹۸۷ نیز به ۲۵۵ - ۲۵۰ دلار افزایش پیدا نمود. در طی دوره زمانی ۳۰ سپتامبر ۱۹۸۲ تا ۲ سپتامبر ۱۹۸۷، بیشترین میزان قیمت این فرآورده مربوط به تاریخ ۲ سپتامبر ۱۹۸۷ (برابر با تنی ۲۵۵ - ۲۵۰ دلار) و کمترین میزان نیز مربوط به تاریخ اول آوریل ۱۹۸۵ (برابر با تنی ۱۷۰ دلار) می‌شود.

مفتول :

~~~~~

قیمت این فرآورده فولاد در تاریخ ۳۰ سپتامبر ۱۹۸۲ از قرار هرتن ۲۴۰ - ۲۳۰ دلار بود. که در ماه نوامبر ۱۹۸۲ مقداری کاهش یافت و به ۲۳۰ - ۲۲۰ دلار برای هرتن آن رسید. در اواخر ماه فوریه ۱۹۸۳ دچار فزونی شد و به ۲۳۵ - ۲۳۰ دلار ارتقاء یافت. سطح قیمت مفتول در ماههای آوریل و مه ۱۹۸۳ ثابت باقی ماند. لکن در ماه ژوئن ۱۹۸۳ با اندکی کاهش روبرو گشت بطوری که به ۲۳۰ - ۲۲۵ دلار تنزل پیدا کرد. میزان مذکور در طی ماههای ژوئن و اوت ۱۹۸۳ حفظ شد. معیناً در ماه سپتامبر ۱۹۸۳ مجدداً افزایش یافت. و به تنی ۲۳۵ - ۲۳۰ دلار رسید. کاهش بعدی در ماه ژانویه ۱۹۸۴ رخ داد. بطوری که قیمت این فرآورده به ۲۳۰ - ۲۲۵ دلار تنزل پیدا کرد. در ماه آوریل به ۲۵۰ - ۲۴۵ دلار و

در ماه مه نیز به ۲۵۵ - ۲۵۰ دلار ترقی یافت. در ماههای ژوئیه، اوت، سپتامبر ۱۹۸۴ قیمت مفتول برابر با ۲۵۰ - ۲۴۰ دلار بود. طی ماههای اکتبر، نوامبر، دسامبر ۱۹۸۴ و اوایل ژانویه ۱۹۸۵ برابر با ۲۴۰ - ۲۳۵ دلار و در اواخر ژانویه ۱۹۸۵ نیز معادل با ۲۳۵ - ۲۳۰ دلار بود. در ماه آوریل ۱۹۸۵ به ۲۲۵ دلار کاهش یافت و تا ماه مارس ۱۹۸۶ عمدتاً "بین ۲۲۵ و ۲۳۰ در نوسان بود. از ماه مارس ۱۹۸۶ به بعد، روند صعودی حاکم گردید بطوری که قیمت مفتول در ماه مارس ۱۹۸۶ به ۲۴۰ - ۲۳۵ دلار، در ماه مه ۱۹۸۶ به ۲۴۵ - ۲۴۰ دلار، در ماه سپتامبر ۱۹۸۶ به ۲۵۰ - ۲۴۵ دلار، در ماه نوامبر ۱۹۸۶ به ۲۵۵ - ۲۵۰ دلار رسید. البته اندکی در این روند وقفه ایجاد شد، لکن سطح قیمت این فرآورده به ۲۶۰ - ۲۵۵ دلار در ماه آوریل ۱۹۸۷ فزونی یافت و در طی ماههای ژوئن و ژوئیه ۱۹۸۷ نیز در همین میزان ثابت باقی ماند. در ماه سپتامبر ۱۹۸۷ نیز به ۲۶۵ دلار افزایش یافت. در دوره زمانی سی سپتامبر ۱۹۸۲ تا دوم سپتامبر ۱۹۸۷، بالاترین میزان قیمت این فرآورده مربوط به تاریخ دوم سپتامبر ۱۹۸۷ (برابر با تثنی ۲۶۵ دلار) و کمترین میزان قیمت نیز مربوط به تاریخهای اول نوامبر ۱۹۸۲، دسامبر ۱۹۸۲ و ۶ ژانویه ۱۹۸۳ (برابر با تثنی ۲۳۰ - ۲۲۰ دلار) می شود.

**صفحات سنگین ( بیش از ۱۰ میلی متر ضخامت ):**  
 ~~~~~

قیمت این فرآورده فولاد در تاریخ ۳۰ سپتامبر ۱۹۸۲ از قرار هر تن ۲۹۰ - ۲۸۰ دلار (بدون احتساب ۲/۵ درصد کمیسیون مربوط به صادرکننده) بود که در ماه دسامبر ۱۹۸۲ مقداری کاهش یافت و به

۲۷۵ - ۲۷۰ دلار برای هرتن آن رسید. در ماه ژانویه ۱۹۸۳ نیــــز کاهش مربوطه تکرار شد و سطح قیمت صفحات سنگین به تنفی ۲۷۰ - ۲۶۰ دلار رسید. سپس به ۲۶۵ - ۲۵۵ دلار در ماه فوریه ۱۹۸۳ تنزل پیدا کرد و با تغییرات اندکی تا ماه سپتامبر ۱۹۸۳ نسبتاً " ثابت باقی ماند. در طی ماههای اکتبر، دسامبر ۱۹۸۳ و ژانویه، فوریه و مارس ۱۹۸۴ نیز قیمت این فرآورده فولاد برابر با تنفی ۲۶۰ - ۲۵۰ دلار بود. در ماه مه ۱۹۸۴ به ۲۶۵ دلار و در ماه ژوئیه ۱۹۸۴ نیز به ۲۷۰ - ۲۶۵ دلار ارتقاء یافت و سپس برای ۶ ماه (از اوت ۱۹۸۴ تا ژانویه ۱۹۸۵) در همین سطح باقی ماند. از اواخر ماه ژانویه ۱۹۸۵ تا ژانویه ۱۹۸۶ بیــــن ۲۷۰ - ۲۶۰، ۲۶۰ - ۲۶۵ و ۲۶۰ - ۲۵۰ دلار در نوسان بود لکن در ماه فوریه ۱۹۸۶ به ۲۷۵ - ۲۷۰ دلار افزایش پیدا کرد و در ماههای مارس، آوریل، مه، ژوئن، ژوئیه، سپتامبر، اکتبر، نوامبر و دسامبر ۱۹۸۶ و سپس از ژانویه تا سپتامبر ۱۹۸۷ در سطح ۲۷۵ دلار (در اکثر موارد بدون احتساب ۲/۵ درصد کمیسیون مربوط به صادرکننده) ثابت ماند و تنها در دوم سپتامبر ۱۹۸۷ به ۳۰۰ دلار برای هرتن آن افزایش پیدا کرد. در دوره زمانی ۳۰ سپتامبر ۱۹۸۲ تا دوم سپتامبر ۱۹۸۷، بالاترین میزان قیمت این فرآورده مربوط به تاریخ دوم سپتامبر ۱۹۸۷ (برابر با تنفی ۳۰۰ دلار) و کمترین حد نیز مربوط به تاریخ سوم اکتبر ۱۹۸۳ (برابر با تنفی ۲۶۰ - ۲۴۰ دلار) می شود. (۱)

(۱): نشریات هفتگی " متال بولتن " سالهای ۱۹۸۶ - ۱۹۸۲ .

فہرست منابع و ماخذ
=====

- 1-Metal Bulletin. Issues.
- 2-Metal Bulletin Monthly. April, 1985. October, 1986.
- 3-International Iron and Steel Institute. World Steel in Figures 1983. Brussels:IISI,1982.
- 4-International Iron and Steel Institute. World Steel in Figures 1984. Brussels:IISI,1984.
- 5-International Iron and Steel Institute. World Steel in Figures 1985. Brussels:IISI,1985.
- 6-International Iron and Steel Institute. World Steel in Figures 1986. Brussels:IISI,1986.
- 7-International Iron and Steel Institute. World Steel in Figures 1987. Brussels:IISI,1987.